

⌘

GIMTOJI ŠALIS

PAYS NATAL

Briuselis, 1947 Gruodzio mėn. 10, Nr 4

savo direkcijom. Kai kurie bandymai yra jau pavykę.

Antras didis mūsų rūpestis - sudarymas vieningos lietuvių organizacijos Belgijoje. Šiuo metu yra tik trys komitetai Briuselyje, bet jais neturi nei teises, nei įgalios. Belgijoje lietuvių sąjunga turėtų būti atstovaujama visiškai vieningai. Komitetai turi grupių vadovus, bet jais savivokiškai negalima valdyti. Reikia turėti vieną centrą, kuris būtų atstovaujamas visiškai vieningai. Tai yra mūsų pagrindinis uždavinys. Tais atvejais, kai reikia priimti sprendimus, reikia turėti vieną centrą, kuris būtų atstovaujamas visiškai vieningai.

LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS BELGIJOJE

LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS BELGIJOJE PAYS NATAL-PERIODIQUE LITHUANIEN

EN BELGIQUE

Skamba ir skamba, gaudžia varpai
Liūdna ir dūda ganda,
Vėl parėjau, vėl kapai -
Diena į dieną tiek jų atranda!

Maironis

1 metai

1947 m. gruodžio 10 d. Nr. 4.

Po ištisus metus trukusios ligos, šiuo metu Lietuva pateko viena savo didžiausių ir

prof. Balys Sruoga - garsus lietuvių rašytojas, poetas, dramaturgas. "Palydžio Didžiojo Aitėjo
valentingiausiojo rašytojo - poeto - dramaturgo. "Palydžio Didžiojo Aitėjo
sparnai..." rašo trentyje išeinanti lietuvių spauda. Jis darbus mums
ir minės kiekvienas lietuvis, nes tai ne tik didelis rašytojas, bet ir
rus Tautietis.

MŪSŲ RŪPESČIAI

Pagaliau tvirtesne koja atsistojom Belgijos žemėj. Kas rinkosi, jau pasirinko, o kam nepatiko - grįžo vėl stovyklauti. Dabar jau nebe laikas galvoti, likt ar nelikt; sunku ar lengva, reikia laikytis pasirašytų išipareigojimų. Tegu daugelio esame kritikuojami dėl šio "juodo" pasirinkimo; tegu... bet mes bevelijam darbą, kad ir sunkų, nei krepšį, kad ir baltą, bet tuščią. Perdaug jau įkyrėjo tas elgetavimas lėkštės stovyklinės sriubos...

Su nauju pasirinkimu kyla ir nauji rūpesčiai. Vienas didžiausių mūsų rūpesčių Belgijoje - didelis mūsų išsilavinimo lygis. Kiek buvo klabinta, prašyta, sakyta, rašyta, kartais ir žadėta, - deja, tūsčiai. Reikalas, tiesa, nėra baigtas, jis judinamas ir toliau ta prasme, kad atatinkamos įstaigos mus sugrupuotų galimai didesnėm grupėm. Nepadarijus to pradžioje, kai tai padaryti buvo visai lengva, dabar iškeliami pergrupavimo sunkumai. Taip, jie būtų nemaži, bet vis dėlto įveikiami. Ir reikia, kad jie būtų įveikti, kitaip visas mūsų kultūrinis veikimas liks pasmerktas miriop. Nebūdami susibūrę į savas lietuviškas kolonijas, mirdėsime palengva, kol svetima aplinka mus visiškai išsiurbės. Juk randame Belgijoje iš seno gyvenančių pavienių lietuvių, kurių dalis baigia atsiskirti nuo bendrojo tautos kamieno. Toks pat likimas laukia ir naujai atvykusių, jei jie liks vieni. Jei mums nepavyktų virose provincijose sukurti lietuviškų grupių-kolonijų beldžiantis į centrinių įstaigų duris, reikėtų, kad pavieniui nublokšti tarp svetimtaučių, patys persikeltų dirbti į didesnes tautiečių grupes, žinoma, susitarę su

savo direkcijom. Kai kurie bandymai yra jau pavykę.

Antras didis mūsų rūpestis – sudarymas vieningos lietuvių organizacijos Belgijoje. Seniau čia gyvenantieji turi savo komitetą Briuselyje, bet jis neturi nei teisės, nei išgalės kalbėti visų Belgijos lietuvių vardu. Naujai atvykusieji vieni rinkosi komitetus, kiti grupių vadovus, tretieji būrėsi į Savi-tarpio Pagalbos grupes, o ketvirtieji mojo ranka į viską, nenorėdami nė girdėti apie tiek įkyrėjusius stovyklą "komitetus". Taip betgi negali trukti ilgiau. Yra gyvas reikalas susiburti visiems lietuviams Belgijoje į vieną Lietuvių Bendruomenę, kuri turėtų savo centrinę atstovybę su skyriais provincijoj. Net ir Luxemburgo lietuviai turėtų įsijungti, nes būdami negausūs čia ras-tų natūralią atramą. Su organizavimu iškyla, žinoma, techninių ir finansinių sunkumų, kuriuos, reikia manyti, nugalės numatomas rinktinių lietuvių atstovų suvažiavimas. Sudarius gi centrą, mikliau judės ir tie, kuriuos jis jungs ir kurių reikalai jam bus pavesti tvarkyti. Jo uždavinys ir bus skinti šakas nuo mūsų bendrųjų rūpesčių medžio, kuris nuolat šakoja, lapoja.

B r. Ž a l y s.

A. A. R A Š Y T O J A S B A L Y S S R U O G A.

Skamba ir skamba, gaudžia varpai
Liūdną atnešdami gandą,
Vėl palydėjo auką kapai –
Diena į dieną tiek jų atranda !

Maironis

Po ištisus metus trukusios ligos, š. m. spalio 16 d. iškeliavo rašytojas prof. Balys Sruoga. Su jo mirtimi Lietuva neteko vieno savo didžiausiojo ir talentingiausiojo rašytojo – poeto – dramaturgo. "Palūžo Didžiojo Aitvaro sparnai..." rašo tremtyje išeinanti lietuvių spauda. Jį ir jo darbus mini ir minės kiekvienas lietuvis, nes tai ne tik didelis rašytojas, bet ir tau-rus Tautietis.

Balys Sruoga gimė 1896 m. vasario 1 d. Vabalninko valsčiuje. Mokėsi Panevėžio realinėje gimnazijoje; Maskvos Universitete studijavo filologiją. 1918 m., grįžęs į Nepriklausomą Lietuvą, Balys Sruoga kurį laiką dirbo Spau-dos Biure ir "Lietuvos" dienraščio redakcijoje. 1921 m. išvyko į Vokietiją Muncheno universitetan tęsti literatūros studijų, kurias 1924 m. baigė filo-zofijos daktaro laipsniu už dizertaciją "Dainų poetikos etiudai".

Grįžęs iš Vokietijos Dr. B. Sruoga dėstė Lietuvos (vėliau Vytauto D.) Uni-versitete Humanitarinių Mokslų Fakultete rusų literatūrą, įsteigė ir vado-vavo teatro seminarui. Po keletos metų buvo pakeltas extra-ordinarieniu, o vėliau ordinarieniu profesoriumi.

Lietuvai atgavus Vilnių, prof. B. Sruoga persikėlė ten gyventi, kur dirbo bolševikų ir nacių okupacijų metu. Profesorių aktyviai dalyvavo Lietuvos rezistencinėje kovoje prieš vokiečius, todėl Gestapo buvo visą laiką seka-mas ir 1943 m., uždarius Vilniaus Universitetą, suimtas, išvežtas į Vokietiją ir kalintas Stutthof'o konc. stovykloje. 1945 m. sausio 25 d. bolševikų "išlais-vintas" grįžo į Lietuvą.

Kas arčiau pažinojo a. a. prof. B. Sruogą, turėjo pripažinti, kad tai ne kas-dien sutinkama asmenybė. Jis pats apie save "Vainikuose" (1 d.) rašo: "Lauki-

savo anglies kasyklose tukstančius...
nis liūdnumas ir laimė, kalėjimas, amžiuos ir pašėlusis valia, gyvenimo padug-
nė, piktas kerštas ir pasiryžimo nekaltybė, požemio klaikumos rauda ir bega-
linis beprotingas džiaugsmas, visa gyvenimo disonansų aidija, tur būt, ne ma-
no vieno išpažinties verta". Ši charakteristika yra raktas ne tik B. Sruogos
asmenybei, bet ir jo kūrybai pažinti. O jo kūryba ištikro yra gausi. Jis yra
davęs du poezijos rinkinius: "Dievų takais" ir "Saulė ir smiltys", be to,
epinę poemą "Deivė iš ežero", dramas: "Milžino paunksmė", "Radvila Perkūnas",
"Baisioji naktis", "Kazimieras Sapieha" ir "Aitvaras Teisėjas". Drama "Pava-
sarinė Giesmė" ir dvi komedijos "Penkiakampis dobilėlis" ir "Uošvė" para-
šytos Stutthofio konc. stovykloje. Iš jo mokslo darbų pažymėtini: "Rusų lite-
ratūros istorija" (du tomai), "Dainų poezijos etiudai", "Lietuvių teatras Pe-
terburge". Daugelį jo veikalų lietuvių visuomenė turėjo progos matyti mūsų
teatrų scenose.

Literatūros istorikai B. Sruogą iškelia, kaip vieną svarbiausių mūsų nau-
josios literatūros naujų kelių skynėją. Jau "Dainų poetikos etiuduose" prof.
B. Sruoga mums tarė naują žodį. Ligi tol lietuvių dainos tebuvo nagrinėtos
tik bibliografiniu, istoriniu ir etnografiniu požiūriu. B. Sruoga lietuvių
dainas vertino estetiniu požiūriu, kaip meno kurinius.

Didysis Aitvaras palūžo!.. Tebūnie jam lengva Lietuvos žemė! O mes, ži-
nodami, kad didesnio paminklo didvyriams nebus, kaip vykdymas jų idealo, pri-
siminkime paties velionio žodžius:

Užgrūdinkim jėgas skausmuos -
Gegužis sodais atlingous -
Mums Tėviškėlę išvaduos!

V l. B a r a u s k a s.

K A S G A L I A P S I G Y V E N T I B E L G I J O J ?

Kai žmogus, vienokių ar kitokių priežasčių verčiamas, peržengia savo gim-
tojo krašto ribas, jis jau yra skaitomas svetimšaliu. Galima drąsiai pasaky-
ti, kad visame pasaulyje nerasi tokio krašto, kur svetimšalis galėtų naudo-
tis lygiomis to krašto gyventojų teisėmis. Todėl, būti svetimšaliu, reiškia
būti lyg antraeilio žmogumi. Kiekviename krašte yra išleista svetimšaliui
specialūs įstatymai, kurie yra ne kas kita, kaip ištisa eilė taikomų jam su-
varžymų. Tie įstatymai kiekviename krašte yra skirtingi.

Belgija yra vienas iš tankiausiai apgyventų kraštų. Nors ji yra pramonės
kraštas, tačiau savo darbo jėgos jai pakakdavo. Bet, kaip ir visur kitur, Bel-
gijos darbininkas, galėdamas laisvai pasirinkti sau patinkamo darbo, vengia
dirbti kasyklose. Todėl šiam darbui teko pasikviesti svetimšalių. Nežiūrint
to, Belgijos valdžia, vengdama sudaryti savo darbininkui svetimos jėgos kon-
kurencijos ir užtikrinti jam geresnes sąlygas, visuomet iš arti kontroliuo-
ja eilinio darbo ieškančio svetimšalio įvažiavimą, išsileisdama tik tiek,
kiek reikalauja jos anglies kasyklos.

Kaip daugelis Vakarų Europos kraštų, Belgija pergyvena dabar anglies
krizę. Jos priežastis - darbo jėgos stoka. Karui pasibaigus, ši spraga buvo
užpildyta buvusiais Belgijoje vokiečių karo belaisviais. Turėdama juos pa-
leisti iki š. m. gegužės 15 d., Belgija buvo priversta paskubomis susirasti

savo anglies kasykloms tūkstančius naujų darbininkų. Jos valdžia, iš anksto pažadėdama suteikti išimtinės apsigyvenimo teises ir kitokias lengvatas, lengvai susirado darbininkų karo nualintuose kraštuose: Italijoje ir Vokietijoje. Jie visi yra Belgijos valdžios pakviesti, jos pačios rūpesčiu atvežti darbams ir pasirašę darbo sutartis, pagal kurias jiems suteikiamos išimtinės apsigyvenimo teisės ir lengvatos Belgijos pilietybei įsigyti.

Normaliai imant, pagrindinė ir pirmutinė sąlyga Belgijoje apsigyventi ir darbo teisėms gauti yra legalus įvažiavimas. Pagal Belgijos įstatymus, kiekvienas svetimšalis privalo turėti galiojantį savo krašto valdžios išduotą pasą arba tolygų asmens tapatybės dokumentą, aprūpintą Belgijos Atstovybės arba Konsulato viza.

Tiems įstatymams buvo padarytos kelios išimtys. Pagal Genevos tarptautinės sutarties (5. VII. 1922, 31. III. 1924, 12. V. 1926, 28. X. 1933), Belgijos valdžia suteikė specialias apsigyvenimo teises pirmo pasaulinio karo pabėgėliams: "baltiesiems" rusams, armėnams, asirėčiams ir asmenims be pilietybės, o vėliau hitlerinės Vokietijos pabėgėliams. Pagal 15. X. 1946 m. Londono sutartį, kraštai ją pasirašiusieji, turėtų suteikti apsigyvenimo teisę visiems dabartiniais pabėgėliams, esantiems Tarptautinio Pabėgėlių Komiteto (I. R. O.) globoje. Nors Belgija taip pat šią sutartį yra pasirašiusi, bet iki šiol savo "Vyriausybės žiniose" jos dar nepaskelbė.

Praeito karo metu ir tuoj karui pasibaigus, didelis skaičius įvairių tautybių svetimšalių, jų tarpe nemažai ir mūsų tautiečių, atvažiavo ir apsigyveno Belgijoje. Dauguma jų atvyko čia neturėdami jokio Belgijos valdžios leidimo bei sutikimo. Iki šiol Belgijos valdžia pakenčia tuos svetimšalius, suteikdama jiems, kaip politiniams pabėgėliams, laikinio apsigyvenimo teisę, nors pagal įstatymus, jų įvažiavimas buvo nelegalus, ir todėl toks svetimšalis kiekvienu momentu gali būti iš Belgijos pašalintas.

Karui pasibaigus, Belgija pergyveno maitinimo sunkumus ir darė viską šiai padėčiai palengvinti. Pirmoje eilėje buvo norėta atsikratyti svetimšalių ir sustabdyti jų tolimesnį antplūdį. Teisingumo Ministras išleido 5, 6, 7. VIII. 1945 m. potvarkius, kuriais uždraudė suteikti laikinio apsigyvenimo teisę svetimšaliams atvykusiems po 1944 m. rugsėjo 3 dienos, įsakydamas juos repatrijuoti, atimti jiems išduotus dokumentus ir patalpinti į repatrijavimo stovyklas. Praktiškai šis potvarkis nebuvo įvykdytas, nes ji buvo sušvelnintas kitu potvarkiu, išleistu 31. VIII. 1945, kuriuo buvo leista suteikti laikinio apsigyvenimo teisę svetimšaliams ne vokiečiams, dirbantiems nuolatiniais darbininkais anglies kasyklose, akmens, kalkių, kasyklų paramosčių apdirbimo įmonėse, žemės ūky ir tiems, kurie dirba Sąjungininkų kariuomenių tarnybose, uždraudžiant jiems keisti darbo vietas be specijalaus valdžios sutikimo. Tuo pačiu buvo įsakyta vietinėms valdžioms aprūpinti visus tuos svetimšalius laikinės apsigyvenimo teisės pažymėjimu "Certificat Modèle C", galiojančiu 3 mėnesius.

Kaip matome, svarbu, kaip svetimšalis į Belgiją pateko; nuo to priklauso, ar jis galės gauti darbo ir apsigyvenimo leidimus. Praktiškai imant, būna pavienių atvejų, kad net nelegaliai atvykę pabėgėliai nevejami lauk, jei eina dirbti į anglių kasyklas.

Anglijai sumatė per 9 mėnesius apie 60.000 tremtinių, iš kurių 20.000, jau nuvyko. Nuvykusieji galės prašyti leidimo paraikvisti ir savo tėvus.

Imigracija tvarkoma K A I P S U E M I G R A C I J A ?
paskelbtus nuostatus.

Paruošiamoji I.R.O.komisija padeda surasti įvairiuose kraštuose emigracijai erdvės, sudarydama atatinkamas sutartis su tų kraštų vyriausybėmis, parūpindama transporto priemones bei apmokėdama dalį kelionės išlaidų.

Argentinos vyriausybė yra sutikusi išduoti 6.000 vizų, ypač rusų ir jugoslavų tautybės pabėgėliams. Reikia, kad kuri nors tautinė ar religinė Argentinos organizacija įrašytų norintį ten apsigyventi tremtinį į sąrašą ir jį pasiųstų į Argentinos konsulatą Europoje.

Australijos vyriausybė numato 1947 metų bėgyje išileisti 4.000 pabėgėlių, o vėliau po 1.000 kas mėnesį. Nuvykusieji galės po 3-jų mėnesių persikviesti savo šeimos narius, prisiimdami patys jų išlaikymą. Išdirbę vienus metus pasižadėta darbą, turėsia tokias pat teises, kaip Australijos darbininkai. Imami žemės ūkio, pramonės ir statybos darbininkai ir tarnai.

Belgijos valdžia išileidžia tik anglių kasimui tinkamus darbininkus. Numatyta persikviesti apie 35.000 vyrų.

Bolivija, Kolumbija ir Ekvadoras kartu žada išileisti 7.300 tremtinių. Tačiau iki šiol imigracijos sutarties vygdymas dar nepradėtas.

Brazilija priima apie 5.000 asmenų. Iki šiol jau išvyko apie 3.500.

Kanada yra sutikusi priimti 20.000 darbininkų ir dar mažiausiai 5.000 jų šeimų narių. Neturintieji ten giminių gali sudaryti darbo sutartį su privačiais darbdaviais ar su įmonėmis, kurios padeda taip pat išsirūpinti įvažiavimo vizas. Labiausia ieškomi miškų kirtėjai, tarnai, siuvėjai, žemės ūkio ir sunkiosios pramonės darbininkai, plytų ir vamzdžių dirbėjai ir cukrinių runkelių paruošėjai. Vyriausybė yra davusi leidimą religinėms organizacijoms paremti norinčius atvykti į Kanadą, kurių negali remti I.R.O.

Čilės vyriausybė priima 2.000 specialistų ir technikų. Skaitant su jų šeimų nariais, gali būti išileista apie 6.000 tremtinių. Darbdavys išipareigoja nuvykusį globoti ir aprūpinti darbu.

Prancūzija numato persikviesti 75.000 tremtinių žemės ūkio ir anglių kasyklų darbams. Ji nori ir specialybes turinčių žmonių. Kasyklų darbininkai galės persikviesti savo šeimas po 60 dienų, o kiti po 90 dienų nuo atvykimo. Yra pažadėta atvykusiems suteikti tokias pat teises, kaip ir prancūzų darbininkams. Iki šiol jau emigravo į šį kraštą apie 6.000.

Olandija priima 8.500 viengungių į siuvelyklas, į anglių kasyklas ir į metalo apdirbimo pramonę.

Marokas ir Tunisas (Šiaurės Afrikoje) priima 3.000 tremtinių specialistų: mechanikų, inžinierių, gydytojų, chemikų ir statybos darbininkų.

Peru išileidžia 5.000 pabėgėlių. Pradžioje jų globa rūpinsis pati vyriausybė.

Svedija sutinka priimti 500 tremtinių iš Vokietijos D.P.stovyklų. Manoma, kad baltiečiai, karo metu pabėgę į Svediją, gaus leidimą ten pastoviai apsigyventi.

Sveicarijos Raudonasis Kryžius kviečiasi 200 gailestingųjų seserų.

Anglija numatė per 9 mėnesius atsigabenti apie 60.000 tremtinių, iš kurių 20.000 jau nuvyko. Nuvykusieji galės prašyti leidimo persikviesti ir savo tėvus.

Jungtinės Amerikos Valstybės jau yra išsileidusios apie 20.000 asmenų. Imigracija tvarkoma pagal 1945 m. gruodžio mėn. 22 d. Prezidento Trumano paskelbtus nuostatus.

Venezuelos vyriausybė kviečiasi 5.000 šeimų pramonės ir žemės ūkio dar-
bams.

Iš viso jau yra emigravę apie 64.000 tremtinių. I. R. O. par. komisija mano, kad per jos tarpininkavimą iki 1948 m. liepos mėn. 1 d. dar galės emigruoti apie 263.000 tremtinių.

Šių metų spalio mėn. 21 d., Ženevoje, buvusiuose Tautų Sąjungos rūmuose įvyko I. R. O. 1V konferencija, trukusi 10 dienų. Lietuvių pabėgėlių reikalus atstovavo ir gynė Lietuvos Raud. Kryžiaus Vyriausios Valdybos Pirmininkas Dr. D. Jasaitis. Buvo prieita išvados, kad tremtinių klausimą galima išspręsti tik juos apgyvendinant kituose kraštuose. Ypač pabaltiečiai yra žinomi savo aiškiu nusistatymu negrįžti į savo gimtuosius kraštus tol, kol jie yra rusų pavergti. Todėl yra ruošiami planai kuo greičiau ir kuo daugiau pabėgėlių įkurdinti užjūryje. Turintieji galimybės patys emigruoti bus I. R. O. šelpiami, apmokant jiems pusę arba visas kelionės išlaidas. Pažymėtina ta-
čiau, kad tie kraštai, kurie priima tremtinius, nenori juos apgyvendinti di-
delėmis tautinėmis grupėmis. Buvo nutarta juos įkurdinti tik po 10-30 šei-
mų vienoje vietoje.

Konferencija taip pat nutarė visus tremtinius aprūpinti specialiais pasais, kurie suteiksia kai kurių lengvatų.

S V E T I M I E J I A P I E M U S

FLAMAI APIE LIETUVĄ. -Flamų Pranciškonai išleido 1948 metams Sv. Antano Almanachą kuriame telpa straipsnelis "Drie Kruisen in Litauen", trys kry-
žiai Lietuvoje. Straipsniukui skirta penketas puslapių. Pradžioje aprašoma lietuviško stiliaus koplytėlės ir kryžiai pakelėse, žmonių teikiama jiems pagarba, žmonių, kurie "savo veiduose nešioja draugiškumo, pasitenkinimo ir vidinės taikos išraišką". Toliau aprašomi lietuvių ypatingai gerbiami šven-
tieji ir jiems teikiamas kultas. Nuo čia autorius pereina prie lietuvio ti-
po apibūdinimo, kuris šitaip skamba: "Lietuviai yra geros galvos su stipria fantazija ir geroka idealizmo doza. Jie yra geri darbininkai, bet po darbo ieško poilsio tautinėse dainose ir grupiniuose šokiuose. Ūkininkas dainos pagalba išreiškia savo džiaugsmą ir liūdėsį. Nuostabiai turtingas folklo-
ras šen bei ten atautas prietarais yra kiekvieno vaiko paveldėta nuosa-
vybė. Kiekviena kalva ar ežeras, paukštis ar gėlė turi savo legendą". Trumpai paminimas Klaipėdos kraštás, uosto svarba kraštui ir Hitlerio "anšliusas". Aprašoma Nidos grožybės, "keliaujančios" kopos, briedžiai. Duodama trumpa Lie-
tuvos istorija nuo 1795 m., nuo rusų jungo, paminimi abu mėginti sukilimai ir pabrėžiama, kad caro jungas nebuvo toks žiaurus kaip sovietų. Aprašoma spaudos draudimas, knygnešiai, smarkios bausmės, lietuvių ištvermė ir meilė gimtajai kalbai, kuri nieko bendro neturinti su slavų kalbomis, bet kilusi iš Sanskrito. Labai šiltais žodžiais paminimas Nepriklausomybės paskelbi-
mas 1918 m. vasario 16 dieną, daug jėgų pareikalavęs valstybės atstatymas ir aukšto gerbuvio pasiekimas nepriklausomybės metais.

Ryškiausiai pabrėžiama bolševikų okupacija 1940-41 m. su visais žiauru-

mais :bažnyčios persekiojimu,turto nusavinimu,areštais,tūkstančiais išvež-
tųjų Sibirą ir davęs vardą pačiam straipsniui faktas,tai trijų kunigų-
Justino Dabrilos,Vaclovo Balsio ir Petrikos nužudymas.

Trumpai paminima nacistinė vokiečių okupacija su jos negerovėmis,toliau
duodama keletas faktų iš antrosios rusų okupacijos:melaginga propaganda
apie laisvą Lietuvos išsijungimą į SSSR,baisūs persekiojimai,partizaninis
karas.Straipsnio pabaigoje skaitome : "Lietuva tapo įjungta į Sovietų Ru-
siją durtuvų jėga.Liaudis nelenkia sprando raudoniesiems,lygiai kaip ir
naciams.Anų trijų kankinių bei kitų kunigų ir tūkstančių piliečių praliet-
tas kraujas yra lietuviams akstinu dėti viską ant svarstyklių savo šalies
išlaisvinimui".

Straipsnis patalpintas po įžangos,Hilarion Thans -pranciškono ir gar-
saus flamų rašytojo eilėraščio.Kadangi Almanachas skirtas Trečiojo Sv.
Pranciškaus Ordenui(Tretininkams),ir jį yra gana didelis skaičius,tai šis
straipsnis pasklis po visą Flandriją garsindamas Lietuvos vardą.

T. K.

KIEK GYVENTOJŲ SOVIETAİ DEPORTAVO. -Šveicarų laikraštis "Die Wochenzei-
tung" spalio 25 d.įsidėjo Dr.Eugen Th.Rimli straipsnį su duomenimis So-
vietų S-gos suorganizuotai tragedijai pavaizduoti : "Jau du pasauliniai ka-
rai buvo vesti laisvės ir tautų apsisprendimo vardu.Ir vis dėlto nori at-
rodyti,kad kraujas buvo veltui pralietas,nes - tik pasidairykim po pasa-
lį: vėl dešimtys tautų ir genčių skundžiasi,kad sutrempiama jų laisvė,kad
išprievartaujamas jų savitas gyvenimas,jų gyventojai išgabenami ir api-
plėšiami.

Prasidėjus antrajam pasauliniam karui Rusija pradėjo ligi šiol dar ne-
regėtu mastu naikinti ir perkilnoti ištisas tautas.

1. Tuoju po rusų pajėgų išgygiavimo į Lenkiją 1,1 milijonas lenkų buvo
ištremti iš tėvynės,dešimtys tūkstančių nužudyti ir likusieji nugrūsti į
laikinį Sibirą,kur didelė dalis jų jau žuvo.

2. Baltijos valstybes smurtu įjungus į Sovietų S-gą,vien 1940/41 m.,
65.000 lietuvių,60.000 latvių ir 60.000 estų buvo išsiųsti į Sovietų S-gos
poliarines sritis.Tasai naikavimo procesas nesulaikomai eina toliau.Šian-
dien Baltijos respublikų svarbiausiųjų miestų tautybinis veidas yra visi-
škai pasikeitęs.Jiems charakterį duoda rusai ir mongolai iš Vidurio Azi-
jos.Baltijos tautų žmonių skaičius per mažas,kad jos ilgainiui galėtų at-
sisipirti svetimųjų išibrovėlių antplūdžiui.Beje,reikia atsiminti,kad ir
tie atkelevėliai iš Vidurio Azijos savo gimtuosius kraštus paliko ne lai-
svu noru,bet sovietų organų priversti įsikurdinti prie Baltijos.

3. Autonominė sovietinė Volgos vokiečių respublika 1941 m.rugp.28 d.
buvo ginklu panaikinta.Apie 50.000 Volgos vokiečių buvo sunaikinti,kiti
400.000 nugrūsti į Altajų.

4. Autonominė Karachovo sritis šiaurės Kaukaze 1943 m.Maskvos vyriau-
sybės įsakymu likviduota ir jos 150.000 gyventojų išsiųsti į Sibirą.

5. Autonominė kalmukų respublika(tarp Dono ir Volgos)taip pat 1943 m.
likviduota ir jos 220.000 gyventojų ištremti į Jakucko stovyklą šiaurės
Sibire.Per 100.000 kalmukų išmirė.

6. Tokio pat galo 1944 m.pradžioj susilaukė autonominė čėčėnų ir irgu-
šų respublika.407.000 čėčėnų ir 290.000 irgušų,iš viso kone 700.000 gy-
nesantikos karmukų tarp pabėgėlių,arai gyvena į kultūrinio vaikino

ventojų, ištremti į Kazakstaną Vidurio Azijoje. Apie tą baisų aktą tepra-
nešė po pusantros metų, 1945 m. birželio 2 d. dekretas, kuriame nurodoma, kad
tai buvę vokiečių koliaaborantai...

7. Panašiai brutaliai 1944 m. buvo pribaišta autonominė Krimo respubli-
ka. Visi totoriai kaip "nepatikimi" buvo deportuoti. Prieš karą toj srityj
buvo 1.200.000 gyventojų, 1945 m. tik 200.000. Tas milijonas deportuotųjų
turėjo pėsti keliauti į Sibirą ir pakeliui žuvo šimtais tūkstančių.

8. Naujojoj Rusijos Karaliaučiaus provincijoje visi Rytprūsių gyvento-
jai 1945 m. išsiųsti į Sibirą ir į jų vietą atkelti milijonas gudų.

9. Rumunijoje rusai savo žmonėmis apgyvendino visą Juodosios Jūros pa-
kraštį. Rumunų Konstancos miesto daugiau kaip pusė gyventojų yra rusai nuo
Odesos.

10. Nuo karo pabaigos 400.000 rusų atgabenti į Bulgariją ir šiandien
sudaro daugumą šiaurės Bulgarijos pakraščiuose ir Dobrudžoj.

11. Milijonai raudonarmiečių ir sovietų piliečių, kurie per karą buvo
pakliuvę į Vakarų Europą ir patys gavo pamatyti gyvenimo skirtumą tarp
savo tėvynės ir jų "išvaduotų" kraštų, grįžę buvo pripažinti politiškai ne-
bepatikimi ir buvo išgrūsti į Rusijos koncentracijos stovyklas bei kitas
priverčiamojo darbo vietas. (E.)

L I E T U V I A I K I T U R.

MANIFESTACIJA NEW -YORKE. -Lenkų Kongreso iniciatyva spalio 26 d. įvyko
įspūdingas susirinkimas pareikšti protestui prieš tautų pavergimą ir pasi-
sakyti už vieningą kovą dėl laisvės. Be lenkų dalyvavo lietuviai, latviai ir
kiti. New York'o lietuvių Tarybos vardu kalbėjo kun. Balkūnas, pabrėždamas,
kad tikroji kaltininkė yra Sovietų Rusija, ir ragindamas į bendrą kovą už
laisvą pasaulį. Prof. Louis Budenz, pats anksčiau buvęs komunistas, nušvietė
komunistų samokslą ir reikalavo laisvės Lenkijai, Lietuvai ir kitoms tautoms.
New York'o gubernatorius E. Dewey atsiuntė susirinkusiems sveikinimus, gra-
žiai išreiškdamas užuojautą rytų Europos kenčiančioms tautoms (LAIC).

LEIDINYS APIE BALTIJOS TREMTINIUS. - Londone išleistas anglų kalba leidi-
nėlis "Baltic Refugees and displaced persons", paruoštas Pabaltijos tautų
tremtinių, esančių Anglijoje. Knygutė gražiai informuoja svetimuosius apie
tremtinių padėtį.

LIETUVA NAUJOJ ŠVEICARŲ ENCIKLOPEDIJOJ. - Dar tebespausdinamoj šveicarų
enciklopedijoje Lietuvai paskirti 4 puslapiai. Tekstą paruošė prof. Eretas.
Istorinėj apžvalgoj paminėtas pagrindinis veikimas prieš abi okupacijas
ir masinis lietuvių pasitraukimas į užsienius. Nemažai vietos skiriama lie-
tuvių kalbai, literatūrai ir menui. Meno apžvalgoj pradedama nuo liaudies
kūrybos ir privedama iki naujausių laikų.

SOVIETŲ INSTRUKCIJOS AKCIJAI TARP D.P. - Pagal vieno sovietų ryšio kari-
ninko, pabėgusio iš Sovietų Sąjungos pareiškimą, į sovietų okupacinę zoną
Vokietijoje plaukia instrukcijos pareigūnams. Šie turi užmegsti ryšį su ki-
tose okupacinėse zonose esančiais agentais. Jų "sėja" turi pasireikšti:
nesantaikos kurstymu tarp pabėgėlių, paraližavimu jų kultūrinio veikimo -

padėties pakreipimu tokia linkme, kad patys pabėgėliai padėtų sovietų užsienio politikai. Iš kitos pusės, pareigūnai turi organizuoti skandalus, ypatingą dėmesį kreipti į D.P. ir okupacinių pajėgų santykių ašrinimą, pasiekti tokią padėtį, kad emigrantai į sąjungininkus žiūrėtų, kaip į savo pikčiausius priešus. (E.)

Iš I.R.O. - Heidelbergo sveikatos skyriaus aplinkraštyje rašoma: repatrijavimas yra geriausias sprendimas didžiausiai tremtinių daliai, ypač seniems ir invalidams. Todėl ligonių personalas turi paveikti ligonius taip, kad jie grįžtų į Tėvynę. Esą reikia išplėsti propagandą repatrijacinę literatūrą ir plakatais, tautiniai ryšininkai turi nuolat lankyti ligonius, jų vizitai turi būti iš anksto suplanuoti, pacientai reguliariai aprūpinami savo krašto žurnalais ir laikraščiais ir t.t. Aplinkraščio dvasia ir metodai visai atitinka sovietų instrukcijas. I.R.O. pareigūnų tarpe yra tokių, kurie tęsia UNRR'os prosovietinę politiką. (E.)

"BASLER NACHRICHTEN" ir švedų konservatorių laikraštis "Svenska Dagbladet" lapkričio mėn. savo skiltyse pažymėjo, kad VLIK'as įteikė memorandumą ITO generaliniam sekretoriui Trygve Lie. (E.)

ISPEJIMAS. - Iš patikimų šaltinių patirta, kad sovietų agentai, jų tarpe ir lietuviai, atvyksta iš Pragos į amerikiečių okupacinę zoną. Kai kurie jų sakosi buvę Bonderovičiaus armijoje, vieni pereję sieną. Jie naudojami lietuvių vaisingumui, o ypač atvirumui, kai kurie net susirašinėja laiškais. Vieni iš tokių atvykėlių jau grįžo atgal. Tautiečiai išpėjami būti atsargiais su tokiais atvykėliais. (Neaiškių asmenų yra pasirodę ir Belgijoje. Svarbu tokius laiku pažinti ir perduoti saugumo organams).

DIDŽIOSIOS BRITANIJOS LIETUVIŲ SĄJUNGOS SKYRIŲ ATSTOVŲ SUVAŽIAVIMAS įvyko lapkr. 22 ir 23 dienomis Londone. Su šia data baigiamas jaunos Sąjungos organizavimas ir prasideda darbo etapas. Ta proga sąjungos organas "Britanijos Lietuvis" išleistas fotostatiniu būdu.

BALF'o PIRMININKAS KUN. DR. KONČIUS LANKESI BALTUOSIUOSE RŪMUOSE. - praneša Amerikos lietuvių spauda. Pas prezidentą buvo pakviesti ir kitų Amerikos Šalpus organizacijų pirmininkai. Prezidentas Trumanas atsilankiusius nuoširdžiai pasveikino ir pareiškė džiaugsmą, kad Amerikos visuomenė gera valia šelpia kenčiančius, ypač našlaičius, Europoj. Dr. Končius įteikė prezidentui memorandumą lietuvių tremtinių reikalu ir prašė pagelbėti, kad lietuvių atstovas galėtų nuvykti į Lietuvą.

"ČIURLIONIO" ANSAMBLIS buvo pakviestas spalio 25 d. į Baden Badeną koncertuoti "Rhin et Danube" dienos minėjime, surengtame 1-os prancūzų armijos kritusiems ir sužeistiems kariams pagerbti. Pažymėtina, kad programą atliko tik "Čiurlionio" ansamblis. Jo klausėsi Baden Badeno prancūzų rinktinė publika.

SUTRYPTAM KELY. - Tokia antraštė išėjo Vokietijoje poezijos rinkinys, kurio autorius yra Yluvis, buvęs Stutthof'o KZ kalinys. Išreikšti jau trūs autoriaus pergyvenimai anomis kančių dienomis.

Kaip patirta savo vaikų. Palankių balbų galima rasti apie baltus. - Baltai yra tie, kurie baltos gyvenimo ir mirties sąjūgą.

LIETUVIŲ ANGLIŲ KAS VIKIŲ gali būti siuntinėjami į Vokietiją savo giminėms. Siųsti galima tiesiai per 7. M. G. A. 14, rue de la Paix, Bruxelles arba per kun. J. Bonamę. Siuntiniai kainu 200 fr., reikia rašto šaukimo nr. 1 ir 3. Ipo viena siuntinija.

MIRĖ LIETUVOS BICIUOLIS. - Š. m. lapkričio m. 22 d. Briuselyje mirė E. V. P i s a n, buvęs lietuvių-belgų komercijos rūmų pirmininkas. Jis yra lankęsis Lietuvoje. P A S M U S. - Šiuo su šiais Lietuvos žmonėmis. 1935 metų tarptautinėje - - - - - je buvo suorganizuotas ir Lietuvos sky-

rius TEGYVUOJA LATVIJA ! - Latvijos Nepriklausomybės šventės minėjimas buvo surengtas Briuselyje lapkričio 16 d. Pamaldose dalyvavo Belgijos lietuvių ir estų atstovai. Pamaldų metu buvo perskaityta sveikinimo telegramos, tarp kurių ir BALF'o Įgaliotinio Belgijai Kun. J. Danausko sveikinimas. Po to buvo trumpai susiburta išklaudyti pastoriaus p. Romans širdingo kreipimosi į tautiečius, skatinant juose pasiryžimą išlikti gerais tautos vaikais ir viltį sugrįžti į laisvą tėvų žemę. Išklaudius lietuvių ir estų atstovų sveikinimo žodžius, buvo sugiedotas latvių tautos himnas. ir p. P. Secourans.

Kariuomenės šventė LIEGE. - Š. m. lapkričio 23 d. Liège'o apylinkės lietuviai iškilmingai minėjo kariuomenės šventę. Iš ryto gausiai dalyvavo lietuviškose pamaldose, per kurias, be bendrų giesmių, giedojo solo ponis Račinskienė giesmę žuvusiems kariams. Po pamaldų Tilleur teatro salėj buvo iškilmingas posėdis, kurį pradėjo p. Stp. Paulauskas, kviesdamas pagerbti žuvusius karius tylos minute. Pirmasis kalbėjo kun. Pr. Gaida, primindamas kario ryžtingumą tremty ginant didžiuosius tautos reikalus. Stp. Paulauskas savo ilgesnėję kalboj iškėlė Lietuvos kariuomenės praeitį bei veiklą iki pastarųjų metų. Po kalbų priimti sveikinimai Vyr. Lietuvos Išlaisvinimo Komitetui ir Amerikos Lietuvių Tarybai.

Po oficialios dalies žiūrovai visą valandą gerėjosi rūpestingai paruošta menine dalimi, kurioj dalyvavo tiek maži, tiek dideli. Pirmieji šauiniai deklamavo, šoko ir vėl deklamavo, o žiūrovai tik plojo, plojo... Tai sersys Žiulpaitės, Vilūnaitė ir Stasiukas Paulauskas - mažieji artistai. Nesigailėjo katučių žiūrovai ypač vyrų kvartetui (Dulkė, Kumpis, Sadauskas, Gegeckas), kuris stipriai ir darniai padainavo. P. Mažeikis armonika linksmai pagrojo rokiškinių šokių, ponis Račinskienė padainavo solo, o p. Dulkė davė pasigerėtinų melodijų akordeonu. Be kitko gerėjosi belgai ir kai kurie seniau Belgijoje gyvenantieji lietuviai. Šventė baigta Tautos Himnu.

COURCELLES. - Atvažiavo šeimos. Moterys labai patenkintos, kad rado pilnus puodus: yra kas virti ir kepti. O už vaikus net apmoka. Tik vyrai turėtų daugiau uždirbti ir nieko neišleisti. Ne viena šeima nusiskundžia, kad darbingi vyrai vis dar gauna žemiausios kategorijos atlyginimą. Turi lygias teises su belgais į darbą, bet ne į atlyginimą. Nuolat buvo iškeltas tautinio susiorganizavimo klausimas, bet naujoji karta atsivežė blogą patyrimą ir bijosi bet kokios drausmės.

BALTAI MAURAGE. - Važiuoju pro Maurage. Tramvajuje paklausu vieną poną, kur išlipti į Bracquegnies. - Ar pas baltus važiuojate? - klausia priešais sėdinti ponis. - Taip, - atsakau. - Pas mane, Maurage, gyvena taip pat baltų (lietuvių!), bet tokių žmonių aš dar nemačiau. - Klausau, ką ji pasakoja. - Nu, girdi, gyvena vokiečiai, - nieko. Paskui lenkai ir kiti, bet baltai - už mažiausią pasitarnavimą dėkingi, mandagūs, atsilygina; laimėjau jų pasitikėjimą kaip motina savo vaikų. Palankių kalbų galima girdėti apie baltus. - Baltai yra tie, kurių baltas gyvenimas ir nesutepta sąžinė!

DIRBANTIEJI ANGLIŲ KASYKLOSE gali siųsti siuntinėlius į Vokietiją savo giminėms. Siųsti galima tiesiai per Y. M. C. A., 14, rue de la Paille, Bruxelles arba per kun. J. Danauską. Siuntinio kaina 190 fr., reikia maisto ženklelių nr. 1 ir 3. (po vieną siuntiniui).

MIRE LIETUVOS BICĖIULIS. - Š.m. lapkričio m. 22 d. Briuselyje mirė E. W.

T i s q u e n, buvęs lietuvių-belgų komercijos rūmų pirmininkas. Jis yra lankęsis Lietuvoje, turėjęs nemažą ryšių su žymiais Lietuvos žmonėmis. 1935 metų tarptautinėje Briuselio parodoje buvo suorganizuotas ir Lietuvos skyrius, kurio iniciatoriumi buvo velionis. Jis buvo pirmininkas "Lietmedžio" bendrovės, kuri savo laiką buvo likviduota. Už nuopelnus Lietuvai p. E. W. Tisquen buvo apdovanotas Gedimino ordenu. Palaidotas Briuselio kapinėse be didelių iškilmių. Pamaldos už a. a. velionį buvo š.m. gruodžio 3 d. Sablon bažnyčioje, kuriose iš lietuvių pusės dalyvavo kun. J. Danauskas.

Minėtų belgų-lietuvių komercijos rūmų nariais buvo : p. Paul Fraiteur, p. Ed. Heinrichas; garbės nariais : p. Stašinskas, Lietuvos Pasiuntinybės Briuselyje sekretorius, p. Arthur Ghysbrecht, Lietuvos konsulas ir p. Fl. Scoumanne, Kauno Elektros bendrovės administracijos. Garbės pirmininku buvo Grafas De B r o q u e v i l l e, Valdybės Ministeris, buvęs ministeris pirmininkas.

jo darbas, bet provincijoje vyksta kas kur tikrai vyriausybė iš viso yra kautynės su streikininkais. Jie žūva ir sužeidžia. Daugelis jų automobiliavusi (ligi POLITIKOJ PASIDAIRIUS elektros lieka streikuojanti) darbai su puse centrinės ir t. t. kiti.

POLITIKOJ PASIDAIRIUS

Šiomis savaitėmis vyksta Prancūzijoje ir Italijoje neramumai yra atkreipta viso pasaulio dėmesį ir nustelbė šiaip jau gana svarbią Didžiųjų Keturių Konferenciją Londone.

Prancūzijoje lapkričio m. viduryje prasidėję streikai išaugo ligi visą krašto pramonę paralyžuojančios dviejų milijonų streikininkų kovos prieš vyriausybę. Nors negalima paneigti, kad prancūzų darbininkas ir tarnautojas nėra pakankamai atlyginamas, bet pačio streiko priežastys yra ne tiek socialinės, kiek politinės. Tai pagal Maskvos užsakymą pradėta prancūzų komunistų partijos kova prieš Marshall'o planą. Jeigu tam planui pavyktų atstatyti Prancūzijos ekonominį gyvenimą, komunistų partija netektų dirvos tame krašte. Štai kodėl komunistai viską daro, kad tik Prancūzija neatsigautų. Tiesa, jie dangstosi laisvės ir nepriklausomybės šūkiais, bet kiekvienas komunistinės propagandos neapakintas žmogus mato, iš kur tai laisvei pavojus gresia, ar iš Maskvos ar iš JAV pusės. Tai supranta ir didelė prancūzų darbininkų dalis, todėl krikščionių, nepriklausomųjų ir socialistų sindikatai yra prieš tuos streikus nusistatę, nors ir pripažįsta, kad darbininkų atlyginimas turi būti padidintas. Deja, komunistai kovodami nesiskaito ne bet kokiomis priemonėmis. Į tebeveikiančias įmones jie pasiunčia savas gaujas, kurios išmeta dirbančiuosius. Kai vyriausybė įvedė slaptus balsavimus, per kuriuos atskirų įmonių darbininkai turi pasisakyti už ar prieš streiką, tai daug kur komunistai, įsiveržę į balsavimo būstines, sunaikino balsavimo lapelius. O kai balsavimas vyksta viešai, tai komunistų priešai, norį tęsti darbą, yra tiek grąšinami, jog nedrįsta pasipriešinti.

Vyriausybė, žinoma, negalėjo į visa tai neatkreipti dėmesio, nes streikas išaugo į revoliucinį judėjimą ir rengiasi nušluoti demokratinę santvarką. Po Ramadier kabineto atsistatydinimo ir po nevykusio Bliumo bandymo sudaryti vyriausybę, kuri turėjo kovoti prieš komunistus ir prieš gaullistus, naują vyriausybę sudarė R. Schuman'as (MRP-pažangiųjų katalikų partijos). Nors ir jam nepavyko dėl socialistų užsispyrimo sudaryti plataus tautinės vienybės kabineto, vis dėlto jo pradėta kovą prieš komunistų kurstomus

padalinimo. Pastarąjį Jungtinių Tautų organizacijos JAV

streikus ir rengiamą revoliuciją parėmė visos partijos. Taip po ilgų ginčų parlamente buvo 413 balsų prieš 183 (komunistus) priimtas įstatymas darbo laisvei apsaugoti. Jis suteikia ministeriui pirmininkui teisę sumobilizuoti 80.000 atsarginių, kurie priklausys nuo Vidaus Reik. Ministerio. Kurstytojai, kurie grasinimais, gandai ar prievarta stengsis sukelti streikus, neleis norintiems dirbti, - bus baudžiami kalėjimu nuo 6 mėn. iki 5 metų ir pinigine bauda nuo 1.000 iki 500.000 fr. Tos bausmės bus padvigubintos, jei pas kurstytojus bus rasti ginklai, arba jei griebsis sabotažo.

O sabotažo veiksmų jau yra buvę: daugelyje Prancūzijos vietų buvo sugadinti geležinkelio bėgiai. Jei daug kur katastrofos įvyko be aukų, tai Paryžiaus-Lille ruože per pašto traukinio katastrofą žuvo apie 20 žmonių ir apie 40 buvo sunkiai sužeisti.

Tuo tarpu padėtis Paryžiuje sušvelnėjo, daugelis žmonių pradėjo iš naujo darbą, bet provincijoje vyksta kai kur tikros policijos ir kariuomenės kautynės su streikininkais. Yra žuvusių ir sužeistų. Vyriausybė iš viso yra sumobilizavusi (ligi gruodžio m. 5 d.) 230.000 atsarginių. Daugelis jų atlieka streikuojančių darbininkų darbą: laivų iškrovime, malūnuose, elektros centrinėse ir t. t. Mobilizacija apsunkins Prancūzijos iždą dviem su puse milijardo frankų į mėnesį, o pats streikas kasdien neša dviejų milijardų fr. nuostolį.

Ir Italijos komunistai yra veiklūs Maskvos rengiamo "koncerto" dalyviai. Aiškiai matyti, kad abiejų kraštų komunistai derina savo veiksmus. Italijoje taip pat vyksta streikai, bet ten yra dar daugiau teroro veiksmų. Priešingų partijų buveinės, laikraščių redakcijos yra komunistinių bandų užpuolamos ir sunaikinamos. Tarp policijos ir komunistų yra įvykusių kovų, yra užmuštų ir sužeistų.

Kai Europa šoka mirties šoki ant bedugnės krašto, keturi Didieji, susirinkę Londone, svarsto Vokietijos likimą. Jei ši Konferencija dar ir neiširo tai nieko gero ir nenusprendė. Austrijos klausimas persiūstas pakomisei. Bidault pasiūlymas, pirmiausia apsvarstyti sienų klausimą, susilaukė didelio priešininko Molotovo asmenyje: šiam Vokietijos-Lenkijos siena galutinai nustatyta Potsdamo konferencijoje. Tuo tarpu anglosaksai tos sienos nenorėtų pripažinti. Antras ginčas yra, kad Sovietai nori tuoj pat sudaryti vieningą Vokietiją (kurioje, žinoma, Maskva turėtų valdžią, kaip ir kitose Rytų Europos "išvaduotose" valstybėse), kurios atstovai dalyvautų Vokietijos taikos konferencijoje, o vakarų valstybės pirmiausia nori sudaryti Vokietijos ekonominę vienybę, nes ligi šiol kiekviena zona (išskyrus anglų ir amerikiečių) viena nuo kitos tebėra atsitvėrusios neperžengiama siena. Sovietų zona, Vokietijos aruodas, nė kiek nepadėjo Vakarų Vokietijos pramonės kraštui, kurį turi išmaitinti anglosaksai savo lėšomis.

Būdingas nuotykis: Konferencijos pradžioje Molotovas negalėjo susilaukyti nuo agitacinės pagundos ir pabėrė eiles baisių žodžių apie imperijalistų norą sukurti imperijalistinę taiką. Į jo "graudžius verksmus" Marshall'as atsakė: "Molotovas pats netiki, ką jis sako", o Bevin'as pareiškė: "Tai nieko naujo, jau visas pasaulis žino, kad visi kiti yra nusikaltėliai, tik viena Rusija yra šventoji". Tokie juokai draugui Molotovui baisiai nepatiko.

O vis dėlto vieną kartą, JAV ir Sovietų Sąjunga sutarė: tai Palestinos padalinime. Pastarasis Jungtinių Tautų organizacijos jau priimtas. Šis nu-

tarimas užkūrė naują neramumą židini¹⁴. Jau dabar vyksta susirėmimai tarp arabų ir žydų Jeruzalėje, Jafoje ir Tel Avive. Tikros kovos reikia laukti kitais metais, kai anglai pasitrauks iš Palestinos. Jau dabar amerikiečiai baiminasi, kad rusai neitų žydams į pagalbą ir neužimtų pajūrio bazių, nuo kurių Artimųjų Rytų naftos šaltiniai ir Suezio kanalas yra labai arti.

Gyvename trečius vadinamosios taikos metus. Kinijoje, Indokinijoje, Olandų Indonezijoje, Palestinoje, Graikijoje, visuose sovietų okupuotuose kraštuose liejasi kraujas. Didžioji "taikos šalininkė", Sovietų Sąjunga, yra neabejotinai tų neramumų kėlėja. Ji kursto ir remia Kinijos komunistų armijas, ji organizuoja Vietnam'o ir Indonezijos "išsilaisvinimo" kovas, ji stengiasi išvaduoti ir Graikiją nuo ... graikų tautos rinktos valdžios. Ji pradėjo kovą už Italijos ir Prancūzijos "išgelbėjimą" nuo amerikoniško "viešpatavimo"/kitais žodžiais, nuo reikalingos pagalbos). Demokratijos yra kantrios. Jos dažnai laukia per daug ilgai, bet smogia tvirtai.

.....

ŽINIOS ŽINELES. - JAV. susidarė amerikiečių komitetas ginti tremtinių teises (The Citizens Committee on Displaced persons, 39, East 36-th Str. New York). Jis veda propagandą už tremtinių išileidimą į JAV, juoba, kad 1940-46 metų imigracijos kvota neišnaudota ir pagal ją galėtų įvažiuoti 914.762 asmenys.

- Prancūzijos vyriausybė ištrėmė 19 sovietų piliečių, prisidėjusių prie neramumų. Į sovietų protestus dėl tų ištrėmimų Prancūzija atsakė, kad niekuomet neaiškino ir neaiškins svetimų kraštų vyriausybėms dėl ko leidžia svetimšaliams apsigyventi ar įsako pasišalinti

- 3.000 Mecklenburgo (sov. zonoje) gyventojų paimti priverstinėms darbams uranijaus kasyklose Saksonijoje.

- Pagal Teherano spaudą, Sov. Sąjunga rengiasi įsiveržti į Persiją. Buolimas galės prasidėti gruodžio mėn.

- Vienas amerikietis kunigas padarė idomų bandymą: pagyvėno vieną mėnesį su europietiška 1.200 kalorijų vienos dienos norma. Neteko 5 kg. svorio ir skundėsi jautęs visą laiką alkį ir nustojęs energijos. Tuo įrodė, kad Europa, badaujanti nebe vieną mėnesį, reikalinga pagalbos.

- Romoj Vatikanas įsteigė tremtinių emigracijos biurą, kuris turi savo atstovus įvairiose šalyse. Jei kuris kraštas sutinka įsileisti tremtinių, Vatikano biuras organizuoja ten vietos katalikų komitetą padėti tremtiniams įsikurti.

- Italijoje yra 200.000 tremtinių; tik 32.000 gyvena stovyklose.

PADEKA. - Leidėjai maloniai dėkoja poniai M. Dominienei, aukojusiai 50 fr. spaudos reikalams.

Leidžia "SEJOS" Draugija. Editeur responsable: J. Danauskas, 2, Avenue du Chant d'Oiseau, Woluwé-St-Pierre.

Redakcijai raštus siųsti: J. Leilūnas, 57, rue du Marais, Louvain.

Administracija: 6, rue Forestière, Ixelles-Bruxelles.

Leidėjai maloniai prašo leidyklas siųsti redakcijos adresu jų leidinius.

Leidzia « SEJOS » Draugija.